

Θιβέτ - Μύθοι και πραγματικότητες

✘ Με αφορμή του Ολυμπιακούς Αγώνες του Πεκίνου, γίναμε μάρτυρες μιας ευρύτατης διεθνούς κινητοποίησης υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Θιβετιανών, που καταπατούνται ανηλεώς από το αυταρχικό καθεστώς της Κίνας, η οποία υποτίθεται ότι κατέχει μια χώρα (το Θιβέτ) που δεν της ανήκει. Μάλιστα, πολλοί φτάνουν να υποστηρίζουν ότι στο Θιβέτ η Κίνα προβαίνει σε πραγματική γενοκτονία.

Είναι όμως έτσι τα πράγματα; Επειδή τα τελευταία χρόνια έχουμε γίνει λίγο δύσπιστοι όταν ακούμε για «ανθρώπινα δικαιώματα», στο όνομα των οποίων έχει καταστρατηγηθεί με τον πιο άτσαλο τρόπο κάθε έννοια διεθνούς νομιμότητας και έχει επιβληθεί ο νόμος της ζούγκλας, με εκατόμβες θυμάτων, θα προσπαθήσουμε να δούμε τι συμβαίνει πραγματικά στο Θιβέτ, πέρα από μυθοποιήσεις.

Σκοπός μας δεν είναι να απολογηθούμε για το κινέζικο καθεστώς, ούτε έχουμε αυταπάτες ότι η Κίνα είναι κάποιο ειδυλλιακά δημοκρατικό κράτος. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε με κάποιον σκεπτικισμό, τουλάχιστον, την προπαγάνδα των Αμερικανών, που, με πρόσχημα τα «ανθρώπινα δικαιώματα», εκμεταλλεύονται την υπόθεση του Θιβέτ για να διεισδύσουν ακόμα περισσότερο στην περιοχή, να ολοκληρώσουν την περικύκλωση της Κίνας και όλων των χωρών που ανήκουν στον «άξονα του Κακού» (Ιράν, Ρωσία κ.λπ.) και να εδραιώσουν τη μονοκρατορία τους.

Για να μπορέσουμε όμως να ξεδιαλύνουμε αυτό το κουβάρι οικονομικών και γεωπολιτικών συμφερόντων, θα πρέπει να ερευνούμε τα ζητήματα όσο γίνεται πιο αντικειμενικά και τεκμηριωμένα, και να μην πέφτουμε θύματα μανιχαϊστικών αντιλήψεων. Το «ιππικό» δεν είναι πάντα τόσο αγνών προθέσεων, όσο μας έχουν συνηθίσει τα γουέστερν.

Τα γεγονότα του Μαρτίου

Ας ξεκινήσουμε όμως από τα γεγονότα του Μαρτίου. Στις 10 Μαρτίου 2008, επέτειο της αποτυχημένης εξέγερσης του 1959, Θιβετιανοί που ζουν εξόριστοι στην Ινδία ξεκίνησαν μια πορεία προς το Θιβέτ, με σκοπό να φτάσουν στην Κίνα τις ημέρες των Ολυμπιακών Αγώνων και να διαμαρτυρηθούν για την καταπιεστική

πολιτική της κινεζικής κυβέρνησης απέναντι στο Θιβέτ.

Παράλληλα, στις 14 του μήνα, ξεκίνησαν και διαδηλώσεις στη Λάσα, πρωτεύουσα του Θιβέτ, οι οποίες, όπως όλοι μάθαμε (από τα λεγόμενα των εξόριστων Θιβετιανών και των δυτικών ΜΜΕ), κατεστάλησαν αγρίως από τις κινεζικές Αρχές, με εκατοντάδες νεκρούς. Ψάχνοντας λίγο πιο προσεκτικά, όμως, ανακαλύψαμε ότι πολλοί αυτόπτες μάρτυρες, όπως τουρίστες, αλλά και δημοσιογράφοι από τη Δύση, που δεν μπορούν να κατηγορηθούν για ιδιαίτερη συμπάθεια προς το κινεζικό καθεστώς, περιέγραφαν τα γεγονότα εντελώς διαφορετικά.

Δημοσιογράφος του Economist (Τζέιμς Μάιλς), που ήταν παρών σε όλα τα γεγονότα, αναφέρει ότι οι διαδηλωτές προέβησαν σε πρωτοφανείς αγριότητες κατά των Χαν (την κινεζική εθνότητα που αποτελεί το 90% του πληθυσμού της Κίνας) και των Χούι (μουσουλμανική εθνότητα που ελέγχει μεγάλο μέρος του εμπορίου κρέατος) που ζουν στο Θιβέτ. Επί δύο ολόκληρες ημέρες έκαιγαν και λεηλατούσαν τα μαγαζιά των Χαν και των Χούι, ενώ πολλοί από αυτούς κάηκαν ζωντανοί μέσα στα μαγαζιά τους ή ξυλοκοπήθηκαν μέχρι θανάτου. Η καταστροφή ήταν συστηματική, γράφει ο Τζέιμς Μάιλς. Τα μαγαζιά που ανήκαν σε Θιβετιανούς είχαν σημαδευτεί με τα παραδοσιακά λευκά μαντήλια, δεμένα στις προσόψεις. Έτσι, γλίτωσαν από την καταστροφή. Σχεδόν όλα τα υπόλοιπα λεηλατήθηκαν. Χιλιάδες άνθρωποι έχασαν το μεγαλύτερο μέρος, αν όχι το σύνολο, των μέσων επιβίωσής τους. Μάλιστα, ο ίδιος δημοσιογράφος αμφισβητεί την εκδοχή των Θιβετιανών για την αφορμή των συγκρούσεων, που αποδόθηκε στον ξυλοδαρμό από την αστυνομία δύο βουδιστών μοναχών, λέγοντας χαρακτηριστικά ότι στη Λάσα εύκολα κυκλοφορούν φήμες. Για ώρες ολόκληρες, συνεχίζει ο Τζέιμς Μάιλς, οι δυνάμεις ασφαλείας δεν επενέβησαν. Τη νύχτα, οι αρχές έστειλαν πυροσβεστικά οχήματα για να σβήσουν τις μεγαλύτερες φωτιές, υποστηριζόμενα από κάποια τεθωρακισμένα οχήματα που μετέφεραν ΜΑΤ. Την αυγή, περικύκλωσαν τη θιβετιανή συνοικία με στρατιώτες οπλισμένους με γκλομπ, ενώ αστυνομικοί με ασπίδες παρατάχθηκαν στην πλατεία, απέναντι από τον ναό του Ζοκάνγκ, τον ιερότερο ναό του Θιβέτ. Αλλά δεν μπόρεσαν μέσα στα σοκάκια, όπου οι επιθέσεις και οι καταστροφές συνεχίστηκαν για δεύτερη ημέρα. Οι Κινέζοι κάτοικοι της Λάσας αναρωτιόνταν και αγανακτούσαν που οι δυνάμεις ασφαλείας άργησαν τόσο να αντιδράσουν. Είναι φανερό ότι οι αρχές είχαν παραλύσει από τις πολιτικές συνέπειες που θα είχε ενδεχομένως η αντίδρασή τους. Μια βίαιη επέμβαση θα κινδύνευε να προκαλέσει διεθνείς εκκλήσεις υπέρ του μπούκοτάζ των Ολυμπιακών

Αγώνων. Οι υπεύθυνοι επέλεξαν να αφήσουν τους εξεγερμένους να εκδηλώσουν τον θυμό τους, πριν σφίξουν σταδιακά τον βρόγχο.

Στις 15 Μαρτίου, πάντα κατά τον δημοσιογράφο, απώθησαν τον κόσμο με δακρυγόνα και η στρατιωτική αστυνομία άρχισε να περιπολεί στα στενά σοκάκια και να ρίχνει μεμονωμένα πυρά: Όχι ριπές, αλλά μεμονωμένα πυρά, με στόχο περισσότερο να εκφοβίσουν παρά να σκοτώσουν. Για τις κινέζικες νόρμες (που είναι κάπως αυστηρές όταν πρόκειται για μέτρα κατά των εξεγέρσεων), οι ενέργειές τους φάνηκαν αρκετά μετρημένες.

Αλλά και δηλώσεις τουριστών, που έφτασαν στο Κατμαντού του Νεπάλ μετά τα γεγονότα, ήταν εξίσου χαρακτηριστικές: Ήταν μια έκρηξη οργής των Θιβετιανών, εναντίον των Κινέζων και των μουσουλμάνων, έλεγαν, περιγράφοντας σκηνές όπου ομάδες Θιβετιανών χτυπούσαν με πέτρες και κλοτσούσαν ασταμάτητα Κινέζους Χαν, συχνά μέχρι θανάτου. Οι ίδιοι, δε, έλεγαν πως δεν είχαν δει νεκρούς Θιβετιανούς.

Οι νέοι επιτίθονταν και οι ηλικιωμένοι τους υποστήριζαν με φωνές, ουρλιάζοντας σαν λύκοι. Όποιος έμοιαζε με Κινέζο δεχόταν επίθεση, λέει ένας άλλος τουρίστας. Επιτέθηκαν σε έναν ηλικιωμένο Κινέζο πάνω στο ποδήλατό του. Τον χτύπησαν στο κεφάλι πολύ δυνατά με πέτρες, αλλά κάποιοι γέροι Θιβετιανοί μπήκαν μέσα στο πλήθος για να τους σταματήσουν, συνέχισε.

Ανάλογες μαρτυρίες είναι τόσο πολλές, που έκαναν ακόμα και δημοσιογράφους της Liberation (πασίγνωστης για τα αντικινεζικά της αισθήματα) να κρατήσουν, αρχικά τουλάχιστον, μια απόσταση από τα γεγονότα, ενώ και άλλες δυτικές εφημερίδες (όπως η Parisien) υποχρεώθηκαν να αναφερθούν στις αγριότητες των εξεγερμένων Θιβετιανών κατά των Κινέζων Χαν και των μουσουλμάνων.

Η σημαντικότερη αντίδραση όμως ήταν αυτή του ίδιου του Δαλάι Λάμα, ο οποίος, στις 18 Μαρτίου, μπροστά στην αγριότητα των επιθέσεων, αναγκάστηκε να απειλήσει με παραίτηση προκειμένου να σταματήσουν: Είτε το θέλουμε είτε όχι, πρέπει να ζήσουμε ο ένας πλάι στον άλλον. Αντιτασσόμαστε στην κινεζική πολιτική, αλλά όχι στους Κινέζους. Όχι σε μία ρατσιστική βάση. Αν η κατάσταση ξεφύγει από κάθε έλεγχο, δεν έχω άλλη επιλογή από το να παραιτηθώ οριστικά. Όπως τυχαίως, βέβαια, λίγες μέρες αργότερα, στις 21 Μαρτίου, δέχεται στην έδρα του, στην Νταραμσάλα της Ινδίας, την επίσημη επίσκεψη της προέδρου του αμερικανικού Κογκρέσου, Νάνσι Πελόζι, η οποία, αναφερόμενη στα γεγονότα (και, προφανώς, εμπνεόμενη από την «ανθρωπιστική» αντιμετώπιση της κυβέρνησής της των κρατουμένων του Γκουαντάναμο), μιλάει για πρόκληση στη διεθνή

συνείδηση και απαιτεί από την Κίνα να δεχτεί την επίσκεψη στο Θιβέτ μιας ανεξάρτητης διεθνούς επιτροπής για να ελέγξει την κατάσταση επί τόπου.

Να σημειώσουμε εδώ ότι, τα τελευταία χρόνια, ο Δαλάι Λάμα υποστηρίζει τη μέση οδό και ζητάει την πολιτιστική αυτονομία του Θιβέτ, χωρίς να θέτει, επισήμως τουλάχιστον, ζήτημα ανεξαρτησίας και απόσχισης.

Ο μύθος της «Στέγης του Κόσμου»

Όλοι έχουμε ακούσει, έχουμε δει κινηματογραφικά έργα (κυρίως αμερικάνικα), έχουμε διαβάσει βιβλία και, τελικά, έχουμε διαμορφώσει για το βουδιστικό Θιβέτ την άποψη ότι πρόκειται για την κατ' εξοχήν πνευματική και ειρηνική κοινωνία.

Για χρόνια βομβαρδιζόμαστε από αγιογραφικές περιγραφές του Δαλάι Λάμα και των μοναχών, με αποτέλεσμα να έχουμε πειστεί πως αυτή η ουράνια γαλήνη καταστρέφεται από το κοσμικό καθεστώς του Πεκίνου, ενώ ο θιβετιανός λαός ζητάει να επιστρέψει στο προηγούμενο καθεστώς, με ηγέτη του τον νομπελίστα Δαλάι Λάμα.

Πουθενά δεν θα δούμε να περιγράφεται το θεοκρατικό καθεστώς των βουδιστών μοναχών πριν την επικράτηση της κινέζικης επανάστασης. Κάποιες ελάχιστες φωνές στη Δύση (κυρίως από αγωνιστές του αντιπαγκοσμιοποιητικού κινήματος) πνίγονται και φιμώνονται από τα επίσημα ΜΜΕ, ενώ οι αναφορές της ίδιας της Κίνας θεωρούνται εξ ορισμού αναξιόπιστες, ακόμα και όταν υποστηρίζονται από αδιάψευστα τεκμήρια. Πόσοι από μας ξέρουμε ότι, πριν την επανάσταση (1949), το Θιβέτ βρισκόταν κάτω από την απολυταρχική και θεοκρατική εξουσία των μοναχών και ότι ο λαός ζούσε σε συνθήκες φεουδαλικής δουλοκτησίας;

Μέχρι το 1959, όταν ο Δαλάι Λάμα εγκατέλειψε την εξουσία και έφυγε από το Θιβέτ, το μεγαλύτερο μέρος της καλλιεργήσιμης γης ανήκε στους φεουδάρχες (θρησκευτικούς και κοσμικούς), ενώ η πλειοψηφία του πληθυσμού ήταν σκλάβοι ή δουλοπάροικοι. Για παράδειγμα, το μοναστήρι Ντρέπουνγκ, ένα από τα μεγαλύτερα, κατείχε μια τεράστια έκταση, με 185 πύργους, 25.000 δουλοπάροικους, 300 μεγάλα βοσκοτόπια και 16.000 βοσκούς. Άλλο παράδειγμα: Ο αρχηγός του θιβετιανού στρατού, και μέλος του Συμβουλίου του Δαλάι Λάμα, είχε στην κατοχή του 4.000 στρέμματα γης και 3.500 δουλοπάροικους.

Οι μοναχοί άρπαζαν συστηματικά νεαρά αγόρια από τις οικογένειές τους για να τα κάνουν μοναχούς, και τα υποχρέωναν να ζουν διά βίου φυλακισμένα στα μοναστήρια. Υπάρχουν διηγήσεις των ίδιων των μοναχών που μιλάνε για

αλληπάλληλες σεξουαλικές κακοποιήσεις μέσα στα μοναστήρια. Συχνά, παιδιά αγροτών στρατολογούνταν βιαίως από τους μοναχούς με σκοπό να δουλεύουν μόνιμα σαν υπηρέτες, χορευτές ή στρατιώτες.

Το μεγαλύτερο μέρος του αγροτικού πληθυσμού (περίπου 700.000 σε ένα σύνολο 1.250.000, κατά τις εκτιμήσεις) ήταν δουλοπάροικοι, ενώ μια μικρή μειοψηφία ήταν σκλάβοι που απασχολούνταν συνήθως ως υπηρέτες. Υπήρχαν ακόμα ελάχιστοι ελεύθεροι αγρότες και περίπου 10.000 μικροί και μεσαίοι έμποροι, που αποτελούσαν τη μεσαία τάξη. Χιλιάδες ζούσαν σαν ζητιάνοι. Οι δουλοπάροικοι ζούσαν σε σχετικά καλύτερες συνθήκες από τους σκλάβους, που δεν είχαν τίποτε στην κατοχή τους. Βέβαια, δεν είχαν δικαίωμα στην εκπαίδευση ούτε σε ιατρική περίθαλψη. Οι κύριοί τους, συνήθως υψηλόβαθμοι Λάμα ή κοσμικοί γαιοκτήμονες, τους είχαν στη δούλεψή τους. Δεν είχαν δικαίωμα να παντρευτούν χωρίς την έγκριση των αφεντικών τους, ενώ μπορεί να απομακρύνονταν από την οικογένειά τους όποτε ο γαιοκτήμονας τους έστελνε να εργαστούν κάπου μακριά. Οι δουλοπάροικοι ήταν υποχρεωμένοι διά βίου να δουλεύουν στα κτήματα του γαιοκτήμονα χωρίς πληρωμή, να του επισκευάζουν το σπίτι, να μεταφέρουν τη σοδειά του και να του μαζεύουν ξύλα. Υποχρεώνονταν επίσης να του διαθέτουν ζώα για μεταφορές.

Το σύστημα φορολόγησής τους ήταν πρωτοφανές: Πλήρωναν φόρο για να παντρευτούν, για κάθε παιδί που γεννούσαν, για κάθε θάνατο μέσα στην οικογένεια (!). Ακόμα φορολογούνταν όποτε φύτευαν ένα δέντρο στο κτήμα τους, για τα ζώα που είχαν στην κατοχή τους. Φόρους πλήρωναν επίσης στις θρησκευτικές εορτές, για να τραγουδήσουν, να χορέψουν, να παίξουν το ταμπούρλο ή να κρατήσουν το κουδουνάκι. Φόρο όταν έμπαιναν φυλακή και όταν έβγαιναν. Όσοι δεν μπορούσαν να βρουν δουλειά, πλήρωναν φόρο γιατί ήταν άνεργοι, και, αν έπρεπε να μετακινηθούν σε άλλο χωριό για να δουλέψουν, πλήρωναν φόρο διέλευσης! Καθώς, συχνά, δεν μπορούσαν να πληρώσουν, τους δάνειζαν τα μοναστήρια με τόκο 20% έως 50%. Τα χρέη περνούσαν από πατέρα σε γιο. Όσοι αδυνατούσαν να εξοφλήσουν τα χρέη τους γίνονταν σκλάβοι για την υπόλοιπη ζωή τους.

Στο Θιβέτ του Δαλάι Λάμα, τα βασανιστήρια και οι ακρωτηριασμοί (εξόρυξη οφθαλμών, κόψιμο της γλώσσας, καταστροφή του αχίλλειου τένοντα και ακρωτηριασμός των άκρων) αποτελούσαν τις προσφιλείς τιμωρίες για σκλάβους ή δουλοπάροικους που προσπαθούσαν να δραπετεύσουν. Σε ένα ταξίδι τους στο Θιβέτ, το 1960, οι Στιούαρτ και Ρόμα Γκέλντερ μίλησαν με έναν πρώην σκλάβο

που είχε κλέψει δύο πρόβατα που ανήκαν σε μοναστήρι. Η τιμωρία του ήταν να του βγάλουν και τα δύο μάτια και να του κόψουν το ένα χέρι.

Το 1959, η Άννα-Λουίζα Στρονγκ επισκέφθηκε μια έκθεση με όργανα βασανισμού που χρησιμοποιούσαν οι άρχοντες του Θιβέτ. Ανάμεσα στα εκθέματα, υπήρχαν χειροπέδες σε όλα τα μεγέθη, ακόμα και για παιδιά, εργαλεία για να κόβουν τις μύτες και τα αυτιά, για να βγάζουν τα μάτια και να τσακίζουν τα χέρια. Υπήρχαν ακόμα όργανα για να κόβουν την επιγονατίδα και τον αχίλλειο τένοντα ή να παραλύουν τα πόδια. Πολλοί επισκέπτες στο Θιβέτ, στις αρχές του 20ού αιώνα, σχολιάζουν τον θεοκρατικό δεσποτισμό.

Λίγα λόγια για την παραχαραγμένη ιστορία του Θιβέτ

Διαβάζοντας τις εφημερίδες και ακούγοντας τηλεόραση, η άποψη που διαμορφώνει κανείς είναι πως το Θιβέτ είναι μια χώρα που βρίσκεται υπό κινεζική κατοχή και δικαίως αγωνίζεται για την ανεξαρτησία του. Κανείς δεν μας λέει, όμως, πότε η Κίνα κατέλαβε το Θιβέτ και πότε το τελευταίο υπήρξε ανεξάρτητο.

Όπως πάντα, η συσκότιση και η διαστρέβλωση υποκαθιστούν την πραγματική ενημέρωση.

Το Θιβέτ δεν υπήρξε ποτέ ανεξάρτητο και ποτέ δεν αναγνωρίστηκε ως τέτοιο από τη διεθνή κοινότητα. Ήδη από τον 13ο αιώνα, το Θιβέτ προσαρτάται στην Κίνα από τους Μογγόλους. Τον 18ο αιώνα, η δυναστεία των Μαντσού χωρίζει την κινεζική επικράτεια σε 18 επαρχίες, μία από τις οποίες είναι και η επαρχία του Θιβέτ. Ακόμα και στη διάρκεια του 19ου αιώνα, όταν οι αποικιακές δυνάμεις κατασπάραζαν την Κίνα και προκαλούσαν τους πολέμους του οπίου και εμφύλιους πολέμους, ποτέ δεν είχαν αμφισβητήσει την επικυριαρχία της στο Θιβέτ (γιατί τότε, βέβαια, τους συνέφερε). Από τον 13ο αιώνα, λοιπόν, έως το 1911, το Θιβέτ ανήκε στην κινεζική επικράτεια (είτε ως αναπόσπαστο τμήμα της είτε ως υποτελές κράτος). Το 1912, η ηγετική ελίτ των μοναχών και των γαιοκτημόνων, εκμεταλλευόμενη τη δημοκρατική επανάσταση στην Κίνα υπό τον Σουν Γιατ-Σεν, ανακηρύσσει μονομερώς την ανεξαρτησία του Θιβέτ (με τη βοήθεια και την υποκίνηση των Άγγλων, που είχαν ήδη προσπαθήσει να καταλάβουν την περιοχή και που έβλεπαν ότι απειλούνται άμεσα τα συμφέροντά τους στην Κίνα), ανεξαρτησία που δεν αναγνώρισε ποτέ ούτε η διεθνής κοινότητα ούτε οποιαδήποτε μεμονωμένη χώρα, ούτε και ο ΟΗΕ, αργότερα. Το 1914, μια τριμερής συμφωνία υπογράφεται στη Σίμλα (Ινδία), ανάμεσα στους αντιπροσώπους της Βρετανίας, της Κίνας και του Θιβέτ, η οποία αναγνωρίζει μια μορφή κινεζικής

επικυριαρχίας.

Με την επανάσταση και την κατάληψη της εξουσίας από το Κομμουνιστικό Κόμμα της Κίνας, ο Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός της Κίνας μπαίνει στο Θιβέτ και, το 1951, υπογράφεται η «Συμφωνία σε 17 σημεία για την ειρηνική απελευθέρωση του Θιβέτ», σύμφωνα με την οποία το Θιβέτ αποτελεί μια επαρχία της Κίνας που κυβερνάται επίσημα από τον Δαλάι Λάμα και τον Πάντσεν Λάμα.

Μόνο το 1959, μετά την εξέγερση των μοναχών και τη φυγή του Δαλάι Λάμα στην Ινδία, καταργείται επίσημα το φεουδαρχικό καθεστώς και καταρρέει η κυριαρχία των γαιοκτημόνων, μοναχών και κοσμικών (βλ. στο κεφ. «Ο μύθος της Στέγης του Κόσμου»). Τότε καταργείται η δουλοκτησία, απαγορεύονται τα βασανιστήρια, επιβάλλεται η υποχρεωτική εκπαίδευση, χτίζονται σχολεία και νοσοκομεία. Το 1961, η κυβέρνηση απαλλοτριώνει τις μεγάλες γαιοκτησίες και μοιράζει τεράστιες εκτάσεις σε ακτήμονες και μικροϊδιοκτήτες αγρότες, ενώ παραχωρεί τα κοπάδια των μοναστηριών και των γαιοκτημόνων σε φτωχούς βοσκούς ως συλλογική ιδιοκτησία.

Η «αποικιοποίηση» του Θιβέτ από την Κίνα είχε ως αποτέλεσμα να διπλασιαστεί ο πληθυσμός χάρη στη βελτίωση των συνθηκών ζωής και την παροχή σύγχρονης ιατρικής φροντίδας. Η παιδική θνησιμότητα έπεσε από 430‰ στα 97,4‰, ενώ το προσδόκιμο επιβίωσης αυξήθηκε από τα 36 στα 61,4 χρόνια. Άλλο παράδειγμα: Το 1959, ο αναλφαβητισμός στο Θιβέτ έφτανε στο 97%, ενώ, σήμερα, το ποσοστό σχολικής παρακολούθησης ανέρχεται στο 95%. Σημειωτέον ότι, από το 1950, η εκπαίδευση είναι δίγλωσση, από την κατώτερη έως την ανώτερη βαθμίδα, ενώ υπάρχουν θετικές διακρίσεις για την είσοδο των Θιβετιανών στα πανεπιστήμια. Τέλος, το Θιβέτ είναι η μοναδική επαρχία στην Κίνα όπου το όριο τεκνοποίησης είναι τα τρία παιδιά, όταν παντού αλλού είναι υποχρεωτικό το ένα παιδί (με όλες τις τραγικές συνέπειες που ξέρουμε ότι έχει αυτή η υποχρέωση).

Η ένοπλη εξέγερση του 1959, που κατέληξε με τη φυγή του Δαλάι Λάμα στην Ινδία, είχε ως αφετηρία ακριβώς την απώλεια των προνομίων της άρχουσας τάξης του Θιβέτ. Συγκεκριμένα, όλα ξεκίνησαν το 1956, όταν οι Αρχές αποφάσισαν να εφαρμόσουν μια αγροτική μεταρρύθμιση στα θιβετιανά εδάφη της επαρχίας του Σιτσουάν και συνάντησαν την άρνηση της τοπικής ελίτ να στερηθεί τα προνόμια και τις ιδιοκτησίες της.

Η προετοιμασία της ένοπλης εξέγερσης διήρκεσε χρόνια, υπό την καθοδήγηση

των αμερικανικών μυστικών υπηρεσιών, της CIA. Αυτά γράφει ξεκάθαρα ο Κένεθ Κονμπού στο βιβλίο του Ο Μυστικός πόλεμος της CIA στο Θιβέτ (University Press of Kansas, 2002, 300 σελ.), ένα έργο για το οποίο ο ειδικός της CIA, Γουίλιαμ Λίρι, γράφει: Μια εξαιρετική και εντυπωσιακή μελέτη σχετικά με μια σημαντική μυστική επιχείρηση της CIA κατά τη διάρκεια του ψυχρού πολέμου.

Για τις Ηνωμένες Πολιτείες, άλλωστε, το Θιβέτ θα αποτελούσε προνομιακό πεδίο της αντικομμουνιστικής τους προπαγάνδας, στα πλαίσια του Ψυχρού Πολέμου. Έτσι, ενώ αρχικά, μέχρι τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, θεωρούσαν το Θιβέτ κομμάτι της Κίνας, αποθαρρύνοντας τις βλέψεις των Βρετανών σε αυτό, μετά τον πόλεμο και την καθεστωτική αλλαγή στην Κίνα, θα μετατρέψουν το Θιβέτ σε θρησκευτικό προπύργιο κατά του κομμουνισμού.

Σύμφωνα με τα αρχεία του υπουργείου Εξωτερικών, που δημοσιεύτηκαν το 1998, η εξόριστη θιβετιανή κοινότητα εισέπραττε μυστικά 1,7 εκατομμ. δολάρια ετησίως, προερχόμενα από τη CIA. Μετά τη δημοσίευση αυτή, η ίδια η οργάνωση του Δαλάι Λάμα παραδέχτηκε δημοσίως ότι, στη δεκαετία του '60, είχε εισπράξει εκατομμύρια δολάρια από τη CIA για αποστολές ένοπλων ταγμάτων από Θιβετιανούς εξόριστους, με σκοπό να υπονομεύσουν το κινεζικό καθεστώς.

Ιδού τι έλεγε μια αναφορά του υπουργείου Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών, τον Απρίλιο του 1949: Το Θιβέτ αποκτά στρατηγική και ιδεολογική σημασία. Εφόσον η ανεξαρτησία του Θιβέτ μπορεί να εξυπηρετήσει την πάλη ενάντια στον κομμουνισμό, είναι προς το συμφέρον μας να το αναγνωρίσουμε ως ανεξάρτητο. Ωστόσο, δεν είναι το Θιβέτ που μας ενδιαφέρει, αλλά η στάση που πρέπει να υιοθετήσουμε απέναντι στην Κίνα!

Σήμερα, μέσω του National Endowment for Democracy (NED) και άλλων φορέων, που ηχούν καλύτερα από τη CIA, το αμερικανικό Κονγκρέσο εξακολουθεί να επιχορηγεί με 2 εκατομμύρια δολάρια τον χρόνο τους Θιβετιανούς της Ινδίας. Και, φυσικά, από τη λίστα των χορηγών του Δαλάι Λάμα δεν θα μπορούσε να λείπει και (ποιος άλλος;) ο «δικός μας», ο Τζωρτζ Σόρος.

Οσο για τον αγιοποιημένο από το Χόλιγουντ Δαλάι Λάμα, ποιος θυμάται ότι, το 1999, μαζί με τη Μάργκαρετ Θάτσερ, τον πάπα Ιωάννη Παύλο II και τον πατέρα Τζωρτζ Μπους, καλούσε τη βρετανική κυβέρνηση να ελευθερώσει τον Χιλιανό δικτάτορα Αουγκούστο Πινοτσέτ και να μην τον απελάσει στην Ισπανία, όπου επρόκειτο να δικαστεί για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας;

✘ Η αντίδραση, λοιπόν, των παλαιών ελίτ του Θιβέτ, που έχασαν όλα τους τα προνόμια μετά την καθεστωτική αλλαγή στην Κίνα, είναι απόλυτα κατανοητή. Εκείνο που δύσκολα καταλαβαίνει κανείς είναι η λυσσαλέα αντίδραση όλων των «δημοκρατών» και οπαδών του κοσμικού κράτους της Δύσης. Δηλαδή, τι ζητάνε; Να επιστρέψει το Θιβέτ στο φεουδαρχικό και θεοκρατικό καθεστώς; Διότι, όταν υπερασπίζονται την ανεξαρτησία του Θιβέτ υπό την ηγεσία του Δαλάι Λάμα, θα πρέπει να ξέρουν ότι ο Δαλάι Λάμα δεν ήταν μόνον ο θρησκευτικός, αλλά και ο κοσμικός ηγέτης του Θιβέτ, και εκεί θεμελιωνόταν και ο απολυταρχικός χαρακτήρας του καθεστώτος.

Κάποια συμπεράσματα

Ενας Άγγλος, ο δρ Α. Λ. Γούντελ, έγραφε στα 1895 πως ο πληθυσμός βρισκόταν κάτω από την ανυπόφορη τυραννία των μοναχών και τις διαβολικές προλήψεις που είχαν επινοήσει για να τρομοκρατούν τον κόσμο. Το 1904, ο Πέρσεβαλ Λάντον περιέγραφε την εξουσία του Δαλάι Λάμα ως έναν καταπιεστικό μηχανισμό. Την ίδια περίοδο, ένας άλλος Άγγλος ταξιδιώτης, ο πλοίαρχος Ο' Κόννορ, παρατηρούσε πως οι μεγάλοι γαιοκτήμονες και οι ιερείς ασκούν, ο καθένας στον τομέα του, μια δεσποτική εξουσία χωρίς καμία αμφισβήτηση, ενώ ο κόσμος καταπιέζεται από μια τερατώδη μηχανή ιερέων και μοναχών.

Δυστυχώς, ο χώρος δεν μας επιτρέπει να συνεχίσουμε την απαρίθμηση των ανείπωτων μεθόδων με τις οποίες επέβαλλε την κυριαρχία της η θιβετιανή ελίτ, αλλά θα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε πως όλα αυτά δεν συνέβαιναν σε κανένα μακρινό μεσαίωνα, αλλά ακόμα και τις παραμονές της κινέζικης επανάστασης. Πραγματικότητες, βέβαια, που έχουν συσκοτιστεί με μεγάλη φροντίδα από τα ΜΜΕ και τους υπερασπιστές της ανεξαρτησίας του Θιβέτ. Χάρη στην παντοδύναμη χολιγουντιανή μηχανή, οι περισσότεροι άνθρωποι πιστεύουν πως το βουδιστικό Θιβέτ ήταν ένα λιμάνι ειρήνης, πνευματικότητας και ανθρωπίνης αλληλεγγύης, που καταστρέφεται από το βάνουσο κομμουνιστικό καθεστώς της Κίνας.

Τελικά, τι θέση θα πρέπει να πάρει κανείς απέναντι στα γεγονότα που εκτυλίχθηκαν στο Θιβέτ, ή απέναντι στη διεθνή κινητοποίηση για το μποϋκοτάρισμα των Ολυμπιακών Αγώνων στο Πεκίνο;

Να πούμε, εκ προοιμίου, ότι έχουμε απόλυτη συναίσθηση του ότι το κινεζικό καθεστώς είναι αυταρχικό και καταπιεστικό, και, σίγουρα, δεν φέρεται με το γάντι σε όσους του αντιτίθενται. Ωστόσο, θα πρέπει πάντα να διαβάζουμε πίσω από τις

γραμμές και να εξετάζουμε ποια γεωπολιτικά συμφέροντα παίζονται. Και τα δεδομένα που έχουμε δεν μας επιτρέπουν να είμαστε απόλυτοι στην τοποθέτησή μας. Από τη μία πλευρά έχουμε μια περιοχή στην οποία ο λαός ζούσε κάτω από μια θεοκρατική εξουσία, σε κατάσταση δουλείας, από την οποία απαλλάχθηκε μετά την κινεζική επανάσταση. Το δε κίνημα που απαιτεί την ανεξαρτησία του Θιβέτ, δυσπιστία προκαλεί όταν βλέπουμε ποιοι είναι οι χορηγοί του και με ποια κίνητρα το υποστηρίζουν.

Από την άλλη, έχουμε ένα καθεστώς αυταρχικό, μονοκομματικό, που δεν επιτρέπει σε καμία αντιπολίτευση να εκφραστεί πολιτικά, με αποτέλεσμα να δυσπιστούμε σε κάθε πληροφορία που προέρχεται από επίσημα χείλη.

Ο μόνος που δεν έχει εκφραστεί είναι ο ίδιος ο λαός του Θιβέτ, στο όνομα του οποίου μιλάνε όλοι: είτε μια αναξιόπιστη «εξόριστη κυβέρνηση», επιδοτούμενη από τις αμερικάνικες υπηρεσίες, είτε μια αυταρχική κυβέρνηση που παρέχει πληροφορίες με βάση τα εκάστοτε συμφέροντά της.

Τελικά, το μεγάλο διακύβευμα είναι γεωπολιτικό και χρονολογείται από τον περασμένο αιώνα. Η κατάληψη της εξουσίας από το Κομμουνιστικό Κόμμα στην Κίνα έβαλε τέλος στο ημι-αποικιακό καθεστώς που είχαν επιβάλει οι Δυτικοευρωπαίοι στην Κίνα, πράγμα που δεν χώνεψαν ποτέ. Σήμερα, μάλιστα, που η Κίνα μετατρέπεται σε μεγάλη και ανταγωνιστική για τη Δύση οικονομική δύναμη, το Θιβέτ χρησιμοποιείται για την αποδυνάμωσή της.

Απέναντι σε αυτή την κατάσταση, και μετά από την εμπειρία της διάλυσης της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, είναι φανερό ότι η Κίνα αμύνεται με νύχια και με δόντια να διατηρήσει την πολιτική και κοινωνική συνοχή της, και οπωσδήποτε και την εδαφική της ακεραιότητα. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιεί γι' αυτό σίγουρα είναι αυταρχικές και μη δημοκρατικές. Θα προσθέταμε, μάλιστα, ότι θεωρούμε πολύ πιο σημαντικό το ζήτημα των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων, που τα τελευταία χρόνια έχουν πάρει τρομακτικές διαστάσεις εξαιτίας της ραγδαίας οικονομικής ανάπτυξης και του άγριου καπιταλισμού που αναπτύσσεται με ιλιγγιώδεις ρυθμούς.

Είναι άλλο πράγμα όμως να συμπαραστέκεται κανείς σε κινήματα δημοκρατικά, μεταρρυθμιστικά, ακόμα και επαναστατικά, σε μια χώρα, και άλλο να ζητάει τη διάλυσή της με την αλαζονεία του πάλαι ποτέ δυτικού αποικιοκράτη. Καμιά συμπάρασταση σε οποιοδήποτε κίνημα δεν μπορεί να βάζει σε αμφισβήτηση την

εδαφική κυριαρχία των χωρών ή να ζητάει αλλαγές συνόρων. Αυτό το έργο, άλλωστε, το ζήσαμε και το ζούμε με ιδιαίτερα δραματικό τρόπο στη γειτονιά μας και βλέπουμε πόσο εύκολα ανοίγει το κουτί της Πανδώρας και σε ποιες περιπέτειες βάζει όλους τους λαούς.

Σε σχέση με το Θιβέτ, πιστεύουμε κι εμείς ότι, όπως κάθε μειονότητα, θα πρέπει να γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα των Θιβετιανών. Άλλωστε, τυπικά τουλάχιστον, το Θιβέτ είναι αυτόνομη περιοχή, και, όπως παραδέχονται και οι ίδιοι οι Αμερικανοί (σε άρθρο του Μέλβιν Γκολντστάιν, στο περιοδικό *Foreign Affairs*), στην αυτόνομη περιοχή του Θιβέτ, 60%-70% των υπαλλήλων είναι Θιβετιανοί, και επίσημα διδάσκονται και μιλιούνται και οι δύο γλώσσες. Σίγουρα μπορούν να γίνουν περισσότερα. Στην Κίνα, μάλιστα, το καθεστώς, μπροστά στην προσπάθεια να αντιμετωπίσει την περικύκλωση, και μπροστά στα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα που γεννούν οι νέες οικονομικές εξελίξεις, αντιδρά με αυταρχικές και κατασταλτικές μεθόδους. Εκείνο που μας κάνει ιδιαίτερα δύσπιστους είναι το μέγεθος και η ευρύτητα της κινητοποίησης, σε σύγκριση με το μέγεθος του προβλήματος καθ' εαυτό.

Στο κάτω -κάτω, η Κίνα δεν έχει εισβάλει βομβαρδίσει κανέναν, όπως έκαναν οι Η.Π.Α. και η Αγγλία στο Ιράκ, ή οι χώρες του NATO στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Δεν ακούσαμε όμως κανέναν να μπούκοτάρει την Αγγλία ή τις Η.Π.Α. μετά την εισβολή στο Ιράκ και το Αφγανιστάν, ούτε είδαμε να ξεγείρονται οι ευαίσθητες ψυχές των Δημοσιογράφων Χωρίς Σύνορα για τα απάνθρωπα βασανιστήρια στο Γκουαντάναμο ή στο Αμπού-Γκράμπ, ή για τις εκατόμβες των θυμάτων και των «παράπλευρων απωλειών» σε Σερβία, Ιράκ και Αφγανιστάν. Και ούτε θα γίνουμε εμείς πιο βουδιστές από τον ίδιο τον Δαλάι Λάμα, που, επίσημα τουλάχιστον, όχι μόνο δεν ζητάει την ανεξαρτησία του Θιβέτ, αλλά και δηλώνει ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες πρέπει να γίνουν στο Πεκίνο και να μην μπούκοταριστούν.

Πηγή: ardin.gr (Χριστίνα Σταματοπούλου, μετάφραση κι αναδημοσίευση από mondialisation.ca και globalresearch.ca)